

Kopie

Afgeleverd aan: mr. WALLEYN Luc

art. 792 Ger. W.

Vrij van griffierecht - art. 280,2° W.Reg.

Uitgifte

Repertoriumnummer
2015 / 2330
Datum van uitspraak
24 september 2015
Rolnummer
2014/AB/1092

Uitgereikt aan
op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

zevende kamer

Arrest

COVER 01-00000274727-0001-0010-01-01-1

SOCIALE ZEKERHEIDSRECHT WERKNEMERS - beroep Bureau Juridische Bijstand
tegensprekelijk arrest
definitief
kennisgeving per gerechtsbrief (art. 508/16 Ger. W.)

MOHAMMED EL KHAYAT, appellante, wonende te 2600 ANTWERPEN,
MOHAMMED EL KHAYAT, die keuze van woonplaats doet bij haar raadsman, mr. WALLEYN Luc,
advocaat met kabinet te 1030 BRUSSEL, Vandeweyerstraat 100,

tegen

**BUREAU VOOR JURIDISCHE BIJSTAND BIJ DE NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN BIJ DE
BALIE TE BRUSSEL**, met zetel te 1000 BRUSSEL, Regentschapsstraat 63, geïntimeerde,
vertegenwoordigd door mr. VERHEYDEN Johan, advocaat te 1950 KRAAINEM,
Capucienenlaan 22.

*

Na beraad, spreekt het arbeidshof te Brussel het hiernavolgend arrest uit:

Gelet op de stukken van rechtspleging, inzonderheid:

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken op tegenspraak op 28 oktober 2014 door de Nederlandstalige arbeidsrechtbank te Brussel, 15e kamer (A.R. 13/16.711/A),
- het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen ter griffie van dit hof op 1 december 2014,
- de neergelegde conclusies,
- het schriftelijk advies van het openbaar ministerie, neergelegd ter griffie op 10 juli 2015 door substituut-generaal Nathalie Van den Brande, waarop repliek van de beide partijen,

- de voorgelegde stukken.

*

De partijen hebben hun middelen en conclusies uiteengezet tijdens de openbare terechtzitting van 11 juni 2015, waarna de debatten werden gesloten, het openbaar ministerie zijn schriftelijk advies heeft neergelegd, de zaak in beraad werd genomen en voor uitspraak werd gesteld op heden.

*

1. De feiten en de rechtspleging in eerste aanleg

Appellante (Egyptische , ° 9 december 1983 in Bagdad, Irak) kwam op 10 augustus 2013 aan in België en vroeg asiel aan. Zij werd ondergebracht in het opvangcentrum van het Rode Kruis te Bierset, bij Luik.

De sociaal assistenten van het centrum vroegen bij het Bureau voor Juridische Bijstand (BJB) de aanstelling van een advocaat voor appellante in het kader van juridische tweedelijnsbijstand.

Het BJB van de Nederlands Orde van Advocaten te Brussel wees meester Peter L. aan.

Met een brief van 15 november 2013 schreef het BJB het volgende aan appellante:

"...De aangestelde advocaat, Mtr Peter L., heeft gemotiveerd gevraagd om ontlast te worden van zijn aanstelling.

Het motief is het volgende: manifest gebrek en weigering aan medewerking.

Uw opmerkingen worden luidens artikel 508/19 Ger. Wb. binnen een redelijke termijn verwacht.

De beslissing tot ontheffing is op deze motivatie gesteund.

U kan tegen deze beslissing tot weigering van een aanstelling in het Nederlands beroep aantekenen bij de Arbeidsrechtbank te Brussel binnen een maand volgend op de kennisgeving van deze beslissing (art. 508/16 Ger. W.)

Artikelen 508/15 en 508/16 Ger Wb. Zijn van toepassing."

Deze brief werd aangetekend verzonden op 20 november 2013. Appellante reageerde per brief van 9 december 2013. Het BJB bleef bij zijn standpunt en schreef op 13 december 2013:

"... De pro deo rechtszoekende is niet vrij in de keuze van advocaat.

Mr L. werd U toegewezen. De advocaat draagt de toga om zekere reden; elke advocaat, man of vrouw, van welke religie of huidskleur ook, is gelijk.

De advocaat richt zijn zaken in zoals het hem past.

Uw situatie, niet verder uitgelegd door U, kan niet zomaar worden aanvaard om U van een andere pro deo advocaat te voorzien.

U maakte een fout, en U mat uzelf een gebrek aan medewerking luidens artikel 508/18 Ger. Wb. aan door unilateraal zelfs zonder het BJB te contacteren U van een nieuwe, zogezegde pro deo advocaat, te voorzien.

De brief van 24 juni 2013 vanwege de Voorzitter van de OVB (zie bijlage) geeft op pagina 2 duidelijk te procedure aan die dient gevolgd te worden. Om reden eigen aan Uw eigen keuze is deze procedure door U genegeerd.

Een tijdig verzoek aan het BJB had kunnen behulpzaam zijn. U heeft gekozen om dit niet te doen en geen medewerking te verlenen aan Uw eigen bijstand.”.

Met een verzoekschrift van 16 december 2013 tekende appellante beroep aan bij de arbeidsrechtbank. Zij vorderde:

“in hoofdde de juridische tweedelijnsbijstand in het kader van haar asielprocedure en dit via de bijstand van Mr. Hind R. met wij zij een vertrouwensband heeft opgebouwd.

In ondergeschikte orde vordert eiseres de juridische tweedelijnsbijstand in het kader van haar asielprocedure, nu er geen sprake kan zijn van een manifest gebrek en weigering tot medewerking. Tevens vordert eiseres de vaststelling van de vertrouwensbreuk tussen haarzelf en Mr. L.

Ten slotte vordert eiseres de veroordeling van het BJB tot veroordeling van de gerechtskosten, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding begroot op EUR 120,25.”

Met een vonnis van 28 oktober 2014 verklaarde de Nederlandstalige arbeidsrechtbank te Brussel de vordering ontvankelijk maar ongegrond en legde de kosten van het geding ten laste van appellante .

2. Het hoger beroep

Het vonnis werd op 3 november 2014 ter kennis gegeven aan appellante.

Met een verzoekschrift neergelegd ter griffie van het arbeidshof op 1 december 2014 stelde zij hoger beroep in.

Het hoger beroep is tijdig en regelmatig naar de vorm en is dus ontvankelijk.

Appellante vordert in haar laatste syntheseconclusies:

“Het beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren;

Bijgevolg het vonnis a quo te vernietigen en opnieuw recht sprekend;

Te zeggen voor recht dat conluante in de voorwaarden was om juridische tweedelijnsbijstand te genieten in het kader van haar asielprocedure.

Geïntimeerde uit te nodigen een beslissing te nemen met betrekking tot de aanstelling van een raadsman in het kader van deze asielprocedure.

Geïntimeerde te veroordelen tot de kosten van het geding, inclusief de rechtsplegingsvergoeding, in hoofde van concludante begroot op 1.320 € rechtsplegingsvergoeding."

3. Bespreking

1.

Het Gerechtelijk Wetboek bepaalt:

Artikel 508/18: "Het bureau kan een einde maken aan de juridische tweedelijnsbijstand wanneer de begunstigde niet langer voldoet aan de voorwaarden bepaald bij artikel 508/13 of wanneer hij kennelijk geen medewerking verleent bij de verdediging van zijn belangen.

De advocaat dient daartoe een gemotiveerd verzoek in bij het bureau.

Het bureau geeft de begunstigde kennis van het verzoek en nodigt hem uit zijn opmerkingen te maken.

Elke beslissing tot ontheffing wordt bij een ter post aangetekende brief ter kennis van de begunstigde gebracht. Tegen die beslissing kan beroep worden ingesteld.

De artikelen 508/15 en 508/16 zijn van toepassing."

Artikel 508/15: " Behoudens in spoedeisende gevallen wordt aan de aanvrager en, in voorkomend geval, aan zijn advocaat kennis gegeven van de beslissing binnen vijftien dagen na de aanvraag.

Elke beslissing tot weigering wordt met redenen omkleed.

De kennisgeving ervan moet nuttige informatie bevatten om het beroep bepaald bij artikel 508/16 in te stellen."

Artikel 508/16: " De aanvrager kan binnen een maand na de in artikel 508/15 bedoelde kennisgeving beroep instellen bij de arbeidsrechtbank tegen een beslissing tot weigering".

2.

Zoals de substituut generaal opmerkte in haar advies, kan ook het hof niet anders dan vaststellen dat het BJB geen kopie neerlegt van een schriftelijk gemotiveerd verzoek van meester [REDACTED] om zijn aanstelling te beëindigen, zoals nochtans uitdrukkelijk wordt voorgeschreven in artikel 508/18 Ger. Wb. Het BJB gaat daar ook niet verder op in, ook niet in zijn replieken op het advies.

Anders dan wat de wet voorschrijft, heeft het BJB appellante geen kennis gegeven van dergelijk verzoek en heeft het de appellante niet in de gelegenheid gesteld voorafgaandelijk haar opmerkingen bij dit verzoek te maken.

De beslissing van het BJB van 15 november 2013 was ook niet gemotiveerd, zoals uitdrukkelijk voorgeschreven in artikel 508/15 Ger. Wb. De motivering volgde pas in de latere brief van 13 december 2013 van het BJB.

3.

Klaarblijkelijk was er geen formeel verzoek tot ontlasting vanwege meester L. Uit de samenlezing van de briefwisseling die in dezelfde periode gevoerd werd tussen meester L., meester H. en het BJB, blijkt dat meester L. geraadpleegd werd door appellante en dat meester R. aan meester L. heeft gevraagd om hem te mogen opvolgen in het kader van de tweedelijsbijstand. Appellante had meester L. daar ook zelf over geschreven in een brief van 29 oktober 2013. Meester L. verzette zich in principe tegen een opvolging maar zou zich schikken naar de beslissing van het BJB. Hij stuurde kopie van zijn desbetreffende e-mails aan meester R. aan het BJB (e-mail van M. L. van 29 oktober 2013, 2 uur 07, in antwoord op een telefax van M. R., die niet wordt neergelegd en e-mail van M. L. van 29 oktober 2013, 10 uur 25). In de tweede e-mail verklaarde meester L. weliswaar dat appellante tekort kwam aan haar medewerkingsplicht in de zin van artikel 508/18 Ger. Wb. omdat zij, spijs zijn herhaalde vraag, hem niet de vragenlijst (van het commissariaat- generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen, CGVS) had doorgestuurd.

De directeur van het BJB antwoordde daarop per e-mail van 30 oktober 2013 aan beide advocaten dat het BJB niet werd gecontacteerd door de kandidaat opvolgende advocaat en dat de vertrouwensbreuk niet werd gemotiveerd zodat het BJB niet anders kon dan de vraag tot opvolgen afwijzen.

Vijftien dagen later nam het BJB dan de beslissing op grond van artikel 508/18 Ger. Wb.

In deze beslissing werd een einde gemaakt aan de aanstelling van Meester L. en werd ook een einde gesteld aan de juridische tweedelijsbijstand.

Meester L. is na deze beslissing van het BJB niet meer opgetreden voor appellante en heeft zich niet verzet tegen het feit dat meester R. het dossier van appellante - dat dringend was - verder behartigde (en inmiddels ook in juli 2014 de erkenning van appellante als vluchteling heeft bekomen).

Verder blijkt dat meester R. op 29 oktober 2013 via het E-loket van het BJB, volgende e-mail aan het BJB had gezonden :

"onderwerp : opvolging,

Waarde Confrater,

*Ik word geraadpleegd door Mevrouw voor wie een advocaat, Meester L., initieel via haar opvangcentrum, werd aangesteld. Mevrouw heeft traumatische feiten meegemaakt en wenst een vrouwelijke advocaat. Mevrouw roept een vertrouwensbreuk in met Meester L., die nog geen prestaties heeft geleverd en dus geen punten kan vragen. Er is dus geen risico dat verschillende advocaten punten zouden vragen voor eenzelfde dossier, wat de bedoeling is van de beperkte opvolgingsmogelijkheid tussen advocaten.
Ik dank U bijgevolg om mij aan te stellen."*

De directeur van het BJB was blijkbaar niet op de hoogte van het feit dat meester R. wel degelijk bij het BJB een gemotiveerde toelating tot opvolging had ingediend. De ontvanger van deze e-mail (meester Klapwijk, die optrad voor het BJB) heeft op 30 oktober 2013 de aanstelling van meester R. goedgekeurd.

4.

Het BJB heeft een einde gesteld aan de tweedelijsbijstand van appellante en appellante betwist deze stopzetting. Hierdoor ontstaat er tussen appellante en het BJB een betwisting over het subjectief recht van appellante op de tweedelijsbijstand . De arbeidsrechtbank, respectievelijk het arbeidshof in hoger beroep, zijn bevoegd om hierover uitspraak te doen (artikel 508/16 Ger. Wb.).

Het BJB betwist niet dat de arbeidsrechtbank volle rechtsmacht heeft bij de toetsing van de beslissing van het BJB. De beslissing over het recht op de tweedelijsbijstand en de beëindiging ervan wegens gebrek aan medewerking is inderdaad geen discretionaire bevoegdheid van het BJB (zie naar analogie wat betreft de rechtsmacht van de arbeidsrechtbanken in socialezekerheidsgeschillen: PUT, J., "Discretionaire bevoegdheden in het sociale zekerheidsrecht", in *Liber Amicorum Jef VAN LANGENDONCK*, p. 343 e.v.; Cass. 13 september 2006, www.juridat.be).

5.

Het BJB oordeelde ten onrechte tot het besluit kwam dat appellante *kennelijk geen medewerking verleende bij de verdediging van haar belangen* door meester L., zoals bepaald in artikel 508/18.

Integendeel had het hele geschil vermeden kunnen worden indien meester L., als een zorgvuldige advocaat, van bij zijn aanstelling persoonlijk contact had opgenomen met appellante en op die manier kennis had kunnen krijgen van haar persoonlijke situatie, die toch wel bijzonder was .

In de vragenlijst (in het Nederlands) van het CGVS die appellante op 14 augustus 2013 had ingevuld met behulp van een tolk ter voorbereiding van de hoorzitting , stond immers vermeld dat zij was gevlucht omdat zij slachtoffer was van intra-familiaal geweld en misbruik en dat zij werd opgesloten wegens haar relatie met een vrouw en omdat zij weigerde uitgehuwelijkt te worden.

Het was volkomen normaal en terecht dat appellante aandrang op een persoonlijk onderhoud met haar raadsman. Zij heeft tot driemaal toe via de sociaal assistenten van het opvangcentrum zeer nadrukkelijk bij meester L. gevraagd om een afspraak (e-mails van 13 en 26 augustus en 4 september 2013).

Meester L. heeft zich ertoe beperkt te antwoorden met een onpersoonlijke standaardbrief van 16 augustus 2013 en zijn korte e-mail aan de sociaal assistent van 4 september 2013. In deze laatste e-mail verklaarde hij formeel dat een afspraak pas zou gemaakt worden van zodra er een oproeping van het CGVS zou komen. Meester L. weigerde dus een persoonlijk onderhoud in afwachting van dergelijke oproeping.

Meester L had appellante nochtans eenvoudigweg minstens telefonisch kunnen contacteren of haar uitnodigen op zijn kantoor, te meer daar de sociaal assistent had vermeld dat appellante zich goed in het Engels en het Frans uitdrukte zodat een tolk niet nodig was.

Het was normaal dat appellante zomaar niet de vragenlijst van het CGVS waarin haar persoonlijk verhaal stond liet opsturen door de sociaal assistenten aan een advocaat die zij niet ontmoet had.

Het is onbegrijpelijk dat meester L, die over geen enkele informatie met betrekking tot het dossier van appellante beschikte, gedurende meer dan twee maanden geen contact met haar opnam. Waar bovendien blijkt dat appellante pas een jaar later werd opgeroepen door het CGVS, had zijn stilzitten even zolang kunnen duren.

Het was dan ook in deze context volkomen normaal dat appellante in het opvangcentrum raad vroeg aan de sociaal assistenten, te meer daar zij onvermijdelijk verneemt dat andere asielzoekers wel contact hebben met hun raadsman. Het kan niet aan appellante verweten worden dat de sociaal assistenten haar in contact brachten met meester R. Het is ook aannemelijk dat appellante zich meer op haar gemak voelde om de details over haar verhaal uiteen te zetten tegenover een vrouwelijke advocate (meester R) dan tegenover een man (meester L).

Het is duidelijk dat de gebrekkige communicatie van meester L naar zijn cliënte toe ertoe heeft bijgedragen dat ook het BJB niet voldoende geïnformeerd was en al te vlug geoordeeld heeft dat het ging om een moslima die principieel weigerde door een mannelijke advocaat geholpen te worden, of nog dat er sprake was van klantenwerving en advocatenshopping, zoals beschreven in de nota inzake de opvolging in het kader van de tweedelijnsbijstand waarnaar het BJB verwijst. In dezelfde nota en ook in zijn replieken op het advies benadrukt het BJB overigens zelf ook hoe belangrijk het is dat de aangestelde advocaat rechtstreeks en regelmatig contact opneemt met de asielzoeker.

De beslissing van het BJB was bijgevolg onterecht. Appellante had verder recht op de aanstelling van een advocaat in het kader van de eerstelijnsbijstand. Waar meester L zelf aan de oorsprong lag van de vertrouwensbreuk, diende het BJB een andere advocaat aan te stellen.

6.

Het BJB werpt op dat het geen raadsman meer kan aanwijzen gezien de asielprocedure is afgelopen (conclusies p 11, nr 17).

De vernietiging van de beslissing van 15 november 2013 houdt in dat het BJB een nieuwe advocaat diende aan te stellen.

Waar blijkt dat meester R via het E-loket aan het BJB heeft gevraagd om meester L te mogen opvolgen en het BJB (meester Klapwijk) daarmee op 30 oktober 2013 heeft ingestemd, volgt uit de vernietiging van de beslissing van 15 november 2013 van het BJB vanzelf ook dat de beslissing van 30 oktober 2013 terecht was en is inderdaad geen nieuwe aanstelling nodig.

Het BJB bevestigt overigens zelf in conclusies dat de aanstelling van meester R. via het E-loket nog steeds openstaat.

OM DEZE REDENEN

HET ARBEIDSHOF

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, zoals tot op heden gewijzigd, inzonderheid op artikel 24;

Gelet op het eensluidend schriftelijk advies van substituut-generaal, mevrouw Nathalie Van den Brande, waarop replek voor het BJB en mevrouw ~~Mohamed Hassan Elrahimi Helal~~,

Rechtsprekend op tegenspraak en na erover beraadslaagd te hebben,

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gegrond,

Hervormt het bestreden vonnis,

Vernietigt de bestreden beslissing van het BJB van 15 november 2013,

Zegt voor recht dat appellante verder recht had op juridische tweedelijnsbijstand in het kader van haar asielpprocedure, zoals werd toegekend met de beslissing van het BJB (meester Klapwijk) van 30 oktober 2013.

Legt de kosten van het geding in eerste aanleg en in hoger beroep ten laste van het BJB, begroot voor appellante op 120,25 euro rechtsplegingsvergoeding in eerste aanleg en op 1.320 euro rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep.

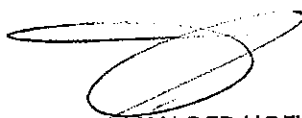
Aldus gewezen en ondertekend door de zevende kamer van het Arbeidshof te Brussel,
samengesteld uit:

Carla CORBISIER,
Jean BOULOGNE,
Jean-Pierre VAN CONINGSLOO,
arbeider,
bijgestaan door :
Sven VAN DER HOEVEN,

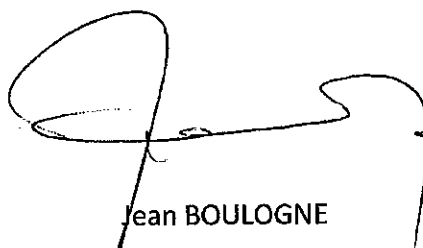
raadsheer,
raadsheer in sociale zaken, werkgever,
raadsheer in sociale zaken, werknemer-
griffier.

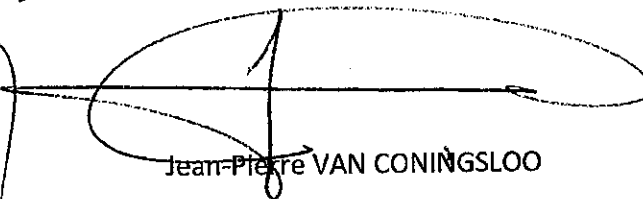
Carla CORBISIER,

Sven VAN DER HOEVEN

Jean BOULOGNE

Jean-Pierre VAN CONINGSLOO

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van donderdag 24 september 2015 door:

Carla CORBISIER, raadsheer,
bijgestaan door
Sven VAN DER HOEVEN, griffier.

Carla CORBISIER

Sven VAN DER HOEVEN

